

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 1/15

FACULTATEA DE STOMATOLOGIE

PROGRAMUL DE STUDII 0911.1 STOMATOLOGIE

CATEDRA DE CHIRURGIE ORO-MAXILO-FACIALĂ ȘI
IMPLANTOLOGIE ORALĂ „ARSENIE GUȚAN”

APROBATĂ

la ședința Comisiei de Asigurare a Calității și

Evaluării Curriculare în Stomatologie

Proces verbal nr. 5 din 23.05.2024

Președinte, dr. șt. med., prof. univ.

Burlacu Valeriu

APROBATĂ

la ședința Consiliului Facultății de

Stomatologie

Proces verbal nr. 1 din 01.09.2024

Decanul Facultății, dr. șt. med., conf. univ.

Solomon Oleg

APROBATĂ

la ședința Catedrei de chirurgie oro-maxilo-facială și

implantologie orală „Arsenie Guțan”

Proces verbal nr. 7 din 02.05.2024

Șef catedră, dr. hab. șt. med., prof. univ.

Chele Nicolae

CURRICULUM

DISCIPLINA SEDAREA ȘI ANESTEZIA ÎN STOMATOLOGIE

Studii integrate

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Curriculum elaborat de colectivul de autori:

Chele Nicolae, dr. hab. șt. med., prof. univ.

Motelica Gabriela, dr.șt.med., asist. univ.

Chișinău, 2024

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 2/15	

I. PRELIMINARII

- **Prezentarea generală a disciplinei: locul și rolul disciplinei în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională / specialității**

Anestezia în stomatologie este indispensabilă oricărei manopere, care presupune senzații dureroase. Anestezia modernă prezintă un arsenal diversificat de tehnici și metode, de predilecție fiind utilizată anestezia loco-regională, totuși, fiind păstrate și indicațiile anesteziei generale. Cerințele moderne față de confortul pacienților în timpul îngrijirilor stomatologice impun aplicarea diferitor tehnici combinate de anestezie, care impun potențializarea efectului anesteziei locale, adică sedarea pacientului. Aceste fapte presupun o cunoaștere foarte bună de către studenți a acestui compartiment integrat al stomatologiei moderne, care se ocupă de studiul acțiunii anesteziei asupra organismului, metodelor și tehnicilor de aplicare a preparatelor anestezice, cât și de profilaxia și tratamentul complicațiilor survenite în urma manoperelor aplicate.

Etica și deontologia medicală joacă un rol crucial în domeniul anesteziei în stomatologie, având multiple aspecte care afectează atât pacienții, cât și profesioniștii implicați în procesul medical.

Respectul față de pacient: Etica medicală impune respectul absolut față de autonomia și demnitatea pacientului. În contextul anesteziei stomatologice, este esențial ca toate deciziile să fie luate luând în considerare voința și binele pacientului. Este important să se ofere pacientului toate informațiile necesare pentru a lua decizii informate cu privire la opțiunile de anestezie disponibile, riscurile și beneficiile acestora.

Confidențialitatea: Etica medicală cere protejarea confidențialității informațiilor pacientului. Datele medicale și informațiile privind anestezia stomatologică trebuie tratate cu cea mai mare atenție și respect, iar divulgarea acestor informații trebuie să fie limitată la cazurile în care este absolut necesară sau cu consimțământul explicit al pacientului.

Competența profesională: Medicii stomatologi anesteziști trebuie să demonstreze competență și expertiză în administrarea anesteziei. Acest lucru implică o pregătire adecvată, formare continuă și respectarea standardelor profesionale în vigoare. Orice intervenție anestezică trebuie să fie efectuată numai de către personal calificat și autorizat.

Evitarea durerii și suferinței inutile: Etica medicală impune evitarea oricărei forme de suferință inutilă sau de tratament incorect. În cadrul anesteziei stomatologice, este esențial ca pacienții să primească o anestezie adecvată pentru a preveni sau a minimiza disconfortul și durerea asociate procedurilor stomatologice.

Consimțământul informat al pacientului: Un alt aspect important al eticii medicale în anestezia stomatologică este obținerea acordului informat al pacientului înainte de administrarea anesteziei. Pacientul trebuie să fie complet informat cu privire la procedura de anestezie, riscurile implicate și alternativele disponibile, iar consimțământul său trebuie obținut în mod voluntar și liber.

- **Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională**

În urma studierii disciplinei de Sedarea și anestezie în stomatologie studentul va cunoaște noțiuni de bază în ceea ce privește modul de abordare a pacientului cu afecțiuni chirurgicale oro-maxilo-faciale (culegerea datelor din anamneză, efectuarea examenului obiectiv general, pe aparate și sisteme, si loco-regional) cu formularea interpretării clinice a patologiei prezentate; corelațiile între anamneză, examenul obiectiv și examinările paraclinice pentru

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 3/15	

confirmarea/diagnosticul diferențial al bolilor chirurgicale și tehnica anesteziei locale și loco-regionale, precum și tratamentul (timpii operatori și tehnica de lucru) accidentelor și complicațiilor anesteziei locale, la fel particularitățile sedării în combinație cu tehnicile de anestezie loco-regională și indicațiile/ contraindicațiile anesteziei generale în stomatologie. La fel, respectarea principiilor etice și deontologice în anestezia utilizată în stomatologie este esențială pentru asigurarea unei îngrijiri medicale de calitate, care să respecte drepturile și demnitatea pacientului și să promoveze siguranța și binele acestuia.

- **Limbile de predare a disciplinei:** română, rusă și engleză;
- **Beneficiari:** studenții anului II, Facultatea Stomatologie.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	S.04.O.037		
Denumirea disciplinei	Sedarea și anestezia în stomatologie		
Responsabil de disciplină	Chele Nicolae, dr. hab. șt. med., prof. univ. Motelica Gabriela, dr.șt.med., asist.univ.		
Anul	II	II	
Numărul de ore total, inclusiv:			90
Curs	15	Lucrări practice/ de laborator	15
Seminare	15	Lucrul individual	45
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	3

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- **la nivel de cunoaștere și înțelegere:**
 - ✓ să cunoască rolul chirurgiei oro-maxilo-faciale în viața socială și importanța educației medicului stomatolog și pacientului;
 - ✓ să definească noțiunea de chirurgie oro-maxilo-facială, obiectivele și sarcinile ei;
 - ✓ să cunoască particularitățile anatomo-topografice ale teritoriului oro-maxilo-facial;
 - ✓ să înțeleagă modalitatea de comunicare asertivă cu pacienții și stabilirea anamnezei acestora;
 - ✓ să cunoască modalitatea de înregistrare a datelor în fișa medicală a pacientului;
 - ✓ să cunoască și respecte principiile etice și deontologice în comunicarea, examinarea și tratarea pacienților
 - ✓ să cunoască particularitățile și etapele examenului clinic al pacientului;
 - ✓ să cunoască particularitățile și opțiunile de examen paraclinic al pacientului;
 - ✓ să cunoască tipurile de investigații paraclinice radiologice și indicațiile către efectuarea acestora;
 - ✓ să cunoască tipurile de investigații paraclinice neradiologice și indicațiile către efectuarea acestora;
 - ✓ însușirea particularităților anesteziei generale în stomatologie;

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 4/15	

- ✓ însușirea particularităților sedării în stomatologie;
- ✓ însușirea indicațiilor diferitor metode de anestezie în stomatologie;
- ✓ însușirea diverselor metode de aplicare a anesteziilor loco-regionale;
- ✓ să cunoscă semnele complicațiilor generale și locale postanestezice și acordarea primului ajutor.

• *la nivel de aplicare:*

- ✓ să poată colecta datele pacientului și anamnezei (examenul subiectiv);
- ✓ să poată completa fișa medicală a pacientului și acordul informat;
- ✓ să poată evidenția datele cu importanță majoră pentru stabilirea diagnosticului;
- ✓ să distingă problemele ce apar în procesul de comunicare și să le poate soluționa;
- ✓ să comunice clar și empatic cu pacientul în legătură cu procedura de anestezie sau sedare, să răspundă la întrebările și îngrijorările acestuia și să ofere suport emoțional adecvat.
- ✓ să respecte principiile etice și deontologice în practica anesteziei și sedării în stomatologie, inclusiv respectarea autonomiei și confidențialității pacientului, precum și evitarea tratamentului inadecvat sau nejustificat.
- ✓ să poată efectua examenul clinic al pacientului (examenul obiectiv);
- ✓ să poată determina metodele de examen paraclinic necesare în dependență de caz;
- ✓ să poată argumenta necesitatea examenului paraclinic ales în dependență de caz;
- ✓ să poată efectua pregătirea pacientului, medicului și câmpului operator către intervenția chirurgicală;
- ✓ să poată descrie conduita medicului și asistentului în timpul intervenției chirurgicale.
- ✓ să cunoască teritoriul inervat de diferite ramuri ale n. trigemen și efectuarea anesteziilor tronculare funcție de indicații;
- ✓ să cunoască indicațiile utilizării metodelor de anestezie generală în stomatologie;
- ✓ cunoașterea și practicarea corectă a tehnicilor de anestezie locală și loco-regională;
- ✓ să cunoască indicațiile și contraindicațiile substanțelor anestezice în funcție de starea (terenul) pacientului;
- ✓ să poată aplica testele cu scopul aprecierii toleranței substanțelor anestezice (proba endo-nazală, conjunctivală, cutanată de contact);
- ✓ să poată realiza tehnicile de anestezie loco-regională prin injecție (tehnicile endoorale): anestezia prin infiltrație; anestezia plexală; anestezia intrapapilară și intraligamentară; anestezia n. infraorbital; anestezia nervilor alveolari superiori posteriori; anestezia n. nazopalatin; anestezia n. palatin mare; anestezia n. alveolar inferior; anestezia n. lingual; anestezia n. bucal; anestezia n. mentonier; anestezia n. mentonier;
- ✓ să poată acorda ajutorul de urgență în caz de apariție a complicațiilor imediate generale și locale (lipotimie, sincopă, șoc, hemoragie, parestizie, asfixie etc.);
- ✓ să determine particularitățile anesteziei și intervențiilor stomatologice funcție de terenul pacienților.

• *la nivel de integrare:*

- ✓ să aprecieze importanța chirurgiei oro-maxilo-faciale în contextul Medicinii
- ✓ să cunoască corelațiile dintre chirurgia oro-maxilo-facială și alte discipline clinice
- ✓ să poată determina indicațiile metodelor de anestezie loco-regională în stomatologie;

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Cunoașterea clinicii anesteziei generale (AG) în chirurgia orală și OMF, avantajelor, dezavantajelor, particularităților AG în regiunea OMF. Cunoașterea metodelor de anestezie generală, a căilor și tehnicilor de administrare. Cunoașterea particularităților anesteziei și intervențiilor chirurgicale în regiunea OMF funcție de terenul pacienților (stări fiziologice și

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 5/15	

patologice). Cunoașterea particularităților în pregătirea pacienților către anestezie. Preanestezia (premedicația). Cunoașterea particularităților sedării și intervențiilor stomatologice care pot utiliza sedarea; Cunoașterea metodelor și tehnicilor de anestezie loco-regională în chirurgia OMF, a avantajelor, indicații, contraindicații. Cunoașterea soluțiilor anestezice utilizate în stomatologie. Cunoașterea incidentelor, accidentelor și complicațiilor locale și generale ale anesteziei loco-regionale și acordarea primului ajutor. Cunoașterea surselor de informație necesare în activitatea chirurgiei oro-maxilo-faciale.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ lucrări de laborator/seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice/ Seminare	Lucru individual
1.	Anatomia regiunii oro-maxilo-faciale.		2	3
2.	Examenul clinic al pacienților în secția (cabinetul) de chirurgie oro-maxilo-facială și stomatologie. Principii etice și standarde deontologice.	1.5	2	3
3.	Examenul paraclinic al pacienților în secția (cabinetul) de chirurgie oro-maxilo-facială și stomatologie.	1.5	2	3
4.	Particularitățile anesteziei și intervențiilor chirurgicale în regiunea OMF funcție de terenul pacienților (stări fiziologice și patologice).	1	2	3
5.	Pregătirea pacienților către anestezia utilizată în stomatologie și chirurgia OMF (generală și loco-regională).	1	2	3
6.	Soluții anestezice utilizate în stomatologie pentru anestezia locală și loco-regională. Instrumentar și materiale	1	2	3
7.	Anestezia locală. Metode și tehnici.	1	2	3
8.	Anestezia loco-regională la maxilarul superior. Anestezia nervului alveolar superior posterior. Anestezia nervului infraorbital.	1	2	3
9.	Anestezia loco-regională la maxilarul superior. Anestezia nervilor nazopalatin și nervului palatin mare	1	2	3
10.	Anestezia loco-regională la maxilarul inferior. Anestezia nervului alveolar inferior și mentonier.	1	2	3
11.	Anestezia loco-regională la maxilarul inferior. Anestezia nervilor lingual și bucal. Anestezia simultană a tuturor ramurilor nervului mandibular	1	2	3
12.	Sedarea conștientă și analgezia în stomatologie.	1	2	3
13.	Inhalosedarea utilizată în stomatologie	1	2	3
14.	Anestezia generală în chirurgia orală și OMF.	1	2	3
15.	Incidente, accidente și complicații locale și generale ale anesteziei loco-regionale și sedării.	1	2	3
Total		15	30	45

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09
Data: 08.09.2021
Pag. 6/15

VI. MANOPERE PRACTICE ACHIZIȚIONATE LA FINELE DISCIPLINEI

Manoperele practice esențiale obligatorii sunt:

- anamneza și efectuarea examenului clinic general și local, în chirurgia oro-maxilo-facială și stomatologie
- deprinderea tehnicilor de anestezie locală și loco-regională

VII. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
Tema 1. Anatomia regiunii oro-maxilo-faciale.	
<ul style="list-style-type: none">• să cunoască particularitățile anatomo-topografice ale capului și gâtului;• să cunoască particularitățile anatomo-topografice, inervația și vascularizarea maxilarelor;• să cunoască particularitățile anatomice ale articulației temporo-mandibulare;• să cunoască anatomia dinților și relația cu formațiunile anatomice adiacente;	<ol style="list-style-type: none">1. Etajele și regiunile superficiale și profunde ale feței.2. Oasele ce formează scheletul facial.3. Mușchii și fasciile capului și gâtului.4. Anatomia topografică a maxilarelor.5. Vascularizarea și inervația maxilarelor.6. Elementele anatomice ale articulației temporo-mandibulare.7. Anatomia dinților și relația cu formațiunile anatomice adiacente.
Tema 2. Examenul clinic și paraclinic al pacienților în secția (cabinetul) de chirurgie oro-maxilo- facială și stomatologie.	
<ul style="list-style-type: none">• să cunoască principiile deontologice și de etică medicală în examinarea pacienților;• să cunoască etapele anamnezei și importanța acesteia în examinarea pacienților;• să cunoască metode de comunicare asertivă cu pacienții;• să cunoască scopul esențial al examenului clinic și etapele acestuia.• să cunoască elementele caracteristice durerii, definiția, tipurile și caracteristica acestora.• să cunoască elementele principale ce caracterizează defectele și deformațiile;• să poată efectua evaluarea instrumentarului pentru examenul obiectiv al pacientului.• să poată efectua examenul stării generale a bolnavului	<ol style="list-style-type: none">1. Condițiile deontologice și de etică medicală în examinarea pacienților.2. Scopul esențial al examenului clinic.3. Anamneza. Metode de colectare a anamnezei. Acuzele frecvente ale pacienților. Durerea. Defectele și deformațiile.4. Principiile de de etică în colectarea anamnezei și realizarea examenului clinic. Respectarea confidențialității pacientului, atitudinea respectuoasă și nediscriminatorie pentru câștigarea încrederii din partea pacientului5. Examenul clinic obiectiv exo- și endo-bucal. Metode și etape. Instrumentar.6. Examenul clinic general a pacientului. Scopul principal, corelația dintre starea generală și leziunile oro-maxilo-faciale.7. Explorări paraclinice de laborator. Indicații și însemnătatea clinică.8. Explorări paraclinice complementare utilizate în chirurgia OMF. Metode radiologice și radioizotopice (examenul radiologic intraoral, examenul radiologic extraoral, scintigrafia, tomografia computerizată, rezonanța magnetică

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 7/15

- nucleară).
9. Explorări paraclinice complementare utilizate în chirurgia OMF. Metode citologice și histologice (citologia exfoliativă, citologia salivară, punția citologică, biopsia)
 10. Explorări paraclinice complementare utilizate în chirurgia OMF. Metode fizice (ecografia, termografia)
 11. Explorări paraclinice complementare utilizate în chirurgia OMF. Examenul alergologic

Tema 3. Particularitățile anesteziei și intervențiilor chirurgicale în regiunea OMF funcție de terenul pacienților (stări fiziologice și patologice).

- să cunoască conduita terapeutică în afecțiunile asociate
 - Să argumenteze importanța clinică a determinării patologiilor asociate
 - Să cunoască efectele anesteziei utilizate asupra fiecărui teren al pacienților
 - Să cunoască măsurile de profilaxie a fiecărui tip de pacient cu afecțiuni asociate
 - Să identifice tipul de anestezie ce poate fi utilizat în afecțiunile asociate
1. Terenul pacienților geriatrici.
 2. Terenul la gravide.
 3. Terenul patologic cardiovascular: HTA, reumatismul cardiac, boala coronariană. Infarct miocardic, insuficiență cardiacă cronică, leziuni valvulare, tulburări de conducere cardiacă (tahicardie). Terenul hemoragipar.
 4. Terenul pulmonar (bronșita, emfizemul, astmul bronșic).
 5. Terenul hepatic.
 6. Terenul diabetic.
 7. Terenul alergic.
 8. Terenul neuro-psihiic.
 9. Terenul neoplazic.

Tema 4. Anestezia generală în chirurgia orală și OMF.

- Să definească noțiunea și scopurile (dezideratele) anesteziei. Clasificarea metodelor de anestezie utilizate în stomatologie și chirurgia OMF.
 - Să cunoască alegerea metodei de anestezie conform indicațiilor, clinica anesteziei generale, stadiile anesteziei generale.
 - Să cunoască avantajele și dezavantajele anesteziei generale.
 - Să cunoască particularitățile AG legate de teritoriul OMF.
 - Să cunoască anestezia generală pe cale inhalatorie. Circuitele anestezice. Preparatele anestezice lichide volatile și gazoase.
 - Să cunoască anestezia generală pe cale intravenoasă. Accesul, substanțele utilizate.
 - Să cunoască metodele de anestezie generală de durată și de scurtă durată
1. Noțiunea și scopurile (dezideratele) anesteziei.
 2. Metodele de anestezie conform indicațiilor.
 3. Clinica și stadiile anesteziei generale.
 4. Avantajele și dezavantajele anesteziei generale, particularitățile AG legate de teritoriul OMF.
 5. Căile de administrare a anesteziei generale (anestezia pe cale inhalatorie, anestezia generală pe cale intravenoasă).
 6. Metodele de anestezie generală de durată și de scurtă durată.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 8/15

(indicații, contraindicații, avantaje, dezavantaje, căi de administrare).

- Să aplice cunoștințele în alcătuirea planului de tratament

Capitolul 5. Anestezia locală și loco-regională utilizată în stomatologie și chirurgia OMF

- Să cunoască definiția, clasificarea, avantajele, indicațiile, contraindicațiile anesteziei loco-regionale în stomatologie.

- Să cunoască calitățile soluțiilor anestezice, componența, cerințele față de soluțiile anestezice. Substanțele anestezice locale. Grupele de anestezice. Principalii reprezentanți și caracteristicile lor de bază. Substanțele vasoconstrictoare, rolul lor în soluția anestezică.

- Să cunoască cerințele către pregătirea pacienților către anestezie.

- Să deosebească particularitățile anesteziei și intervențiilor chirurgicale în stomatologie funcție de terenul pacienților (stări fiziologice și patologice). Riscul anestezic în stomatologie.

- Să însușească metodele și tehnicile de anestezie locală (terminală).

- Să însușească metodele și tehnicile, teritoriul de anestezie și indicațiile către intervențiile preconizate a anesteziilor tronculare periferice în stomatologie. Tehnicile endoorale și exoorale de aplicare a anesteziilor tronculare periferice.

- Să aplice cunoștințele în alcătuirea planului de tratament

- Să formuleze concluzii

1. Anestezia loco-regională, generalități (definiția, clasificarea, avantajele, indicațiile, contraindicațiile).

2. Substanțele anestezice locale, calitățile soluțiilor anestezice, componența, cerințele față de soluțiile anestezice.

3. Pregătirea pacienților către anestezie.

4. Particularitățile anesteziei și intervențiilor chirurgicale în stomatologie funcție de terenul pacienților.

5. Metodele și tehnicile de anestezie locală (terminală). Anestezii locale non-injectabile (indicații, contraindicații, tehnici, arii de anestezie, complicații)

6. Metodele și tehnicile de anestezie tonculară periferică la maxilarul superior (indicații, contraindicații, tehnici, arii de anestezie, complicații)

6. Metodele și tehnicile de anestezie tonculară periferică la maxilarul inferior (indicații, contraindicații, tehnici, arii de anestezie, complicații)

Capitolul 6. Sedarea utilizată în stomatologie

- Să cunoască metodele de sedare conștientă.

- Să facă diferența dintre sedare și anestezie

- Să cunoască metodele de sedare conștientă

1. Conceptul de Sedare în stomatologie.

2. Clasificarea și scopul aplicării sedării.

3. Indicații și contraindicații ale sedării în stomatologie.

4. Scopul aplicării sedării

5. Caracteristici

6. Tipuri și metode de sedare

7. Inhalosedarea. Metode

8. Indicații și contraindicații

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 9/15

9. Considerații asupra diferitor sisteme de o
10. Protocoale de lucru pentru inhalosedare
11. Semnele insatalării sedării
12. Monitorizarea pacienților
13. Incidente și accidente

Capitolul 7. Incidente, accidente și complicații ale anesteziei utilizate în stomatologie și chirurgia OMF

• Să cunoască accidentele și complicațiile generale în urma anesteziei:

- Accidente generale toxice determinate de substanța anestetică
- Lipotimia. Clinica. Primul ajutor.
- Sincopa cardio-respiratorie. Clinica. Primul ajutor.
- Stopul cardio-respirator. Clinica. Măsurile elementare de susținere a funcțiilor vitale. (Basic Life Support: A. Airway; B. Breathing; C. Circulations).
- Convulsiile. Primul ajutor.
- Accidentele alergice. (urticarial, edemul Quincke, șocul anafilactic.
- Să cunoască complicațiile determinate de factorul „teren” (pacientul în vârstă, gravida, afecțiuni cardio-vasculare, diabet zaharat, coagulopatii).
- Să cunoască accidentele și complicațiile locale ale anesteziei.
- Accidente imediate: durerea, leziuni vasculare, pareze tranzitorii.
- Accidente imediate: tulburări oculare, căderea acului în căile respiratorii superioare, ruperea acului, lipsa instalării anesteziei.
- Complicații (accidente secundare): necroza mucoasei, edem postanestezic, alveolita uscată, infecții perimaxilare, nevrite postanestezice.

1. Accidente generale toxice determinate de substanța anestetică
2. Lipotimia. Clinica. Primul ajutor.
3. Sincopa cardio-respiratorie. Clinica. Primul ajutor.
4. Stopul cardio-respirator. Clinica. Măsurile elementare de susținere a funcțiilor vitale. (Basic Life Support: A. Airway; B. Breathing; C. Circulations).
5. Convulsiile. Primul ajutor.
6. Accidentele alergice. (urticaria, edemul Quincke, șocul anafilactic.
7. Complicații determinate de factorul „teren” (pacientul în vârstă, gravida, afecțiuni cardio-vasculare, diabet zaharat, coagulopatii).
8. Accidente imediate: durerea, leziuni vasculare, pareze tranzitorii.
9. Accidente imediate: tulburări oculare, căderea acului în căile respiratorii superioare, ruperea acului, lipsa instalării anesteziei.
10. Complicații (accidente secundare): necroza mucoasei, edem postanestezic, alveolita uscată, infecții perimaxilare, nevrite postanestezice.

VIII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE) (CP) ȘI TRANSVERSALE (CT) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

Competențe profesionale (CP)

CP1: Cunoașterea și înțelegerea particularităților sedării, indicațiile și metodele de realizare

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 10/15	

a acesteia

CP2: Cunoașterea și înțelegerea particularităților anesteziei generale în stomatologie, indicațiile AG și a metodelor de anestezii combinate.

CP3: Cunoașterea principiilor de acțiune a substanțelor utilizate atât în anestezia generală, sedare, cât și cea locală.

CP4: Cunoașterea teritoriului inervat de diferite ramuri ale n. trigemen în vederea alegerii metodei de anestezie potrivite în cazul clinic.

CP5: Deprinderea tehnicilor de anestezie locală și loco-regională.

CP6: Cunoașterea accidentelor și complicațiilor locale și generale ale anesteziei și principiile acordării primului ajutor în caz de complicații.

Competențe transversale (CT)

CT1: Identificarea obiectivelor, resurselor disponibile, condițiilor de finalizare a acestora, a etapelor și timpilor de lucru, a termenelor de realizare și riscurilor aferente

CT2: Cunoașterea caracteristicilor lucrului în cadrul unei echipe multidisciplinare, cu identificarea rolurilor și responsabilităților specifice și aplicarea tehnicilor caracteristice relaționării eficiente în cadrul echipei și cu pacientul;

CT3: Identificarea și utilizarea eficientă a surselor de informații și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată.

Finalități de studiu

La finalizarea cursului studentul va fi capabil:

- să realizeze examenul clinic al pacienților
- să cunoască particularitățile și indicațiile sedării în stomatologie;
- să cunoască particularitățile și indicațiile anesteziei generale în stomatologie;
- să înțeleagă particularitățile anesteziilor funcție de factorul-teren al pacientului;
- să cunoască și să aplice metodele și tehnicile uzuale de anestezie loco-regională în stomatologie;
- să cunoască componența și acțiunea anesteziilor contemporane utilizate în stomatologie;
- să cunoască indicațiile și contraindicațiile pentru anestezia loco-regională;
- să cunoască complicațiile posibile care pot surveni în urma anesteziei;
- să fie apt să acorde ajutorul medical de urgență în caz de apariție a complicațiilor în urma anesteziei;
- să respecte deontologia medicală clinică a studentului-medic;
- să fie competent de a utiliza cunoștințele obținute în practica medicală;
- să fie competent să utilizeze critic și cu încredere informațiile științifice obținute utilizând noile tehnologii informaționale și de comunicare.

IX. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Lucrul cu sursele informaționale:	<ul style="list-style-type: none">• Lecturarea cursului sau materialului din manual la tema respectivă.	Capacitatea de a extrage esențialul; abilități interpretative; volumul muncii	Pe parcursul semestrului

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09
Data: 08.09.2021
Pag. 11/15

		<ul style="list-style-type: none">• Citirea întrebărilor din temă, care necesită o reflecție asupra subiectului.• De făcut cunoștință cu lista surselor informaționale suplimentare la tema respectivă. Selectarea surselor de informație suplimentară la tema respectivă.• Citirea textului în întregime, cu atenție și scrierea conținutului esențial.• Formularea generalizărilor și concluziilor referitoare la importanța temei/subiectului.		
2.	Rezolvarea problemelor de situație	<ul style="list-style-type: none">• Rezolvarea problemelor de caz, argumentarea concluziilor la finele fiecărei lucrări practice.• Verificarea finalităților și aprecierea realizării lor.• Selectarea informații suplimentare, folosind adresele electronice și bibliografia suplimentară.	Calitatea rezolvării problemelor de situație și caz clinic, abilitatea formulării și interpretării datelor clinice și paraclinice. Capacitatea de analiză a informației selectată de pe site-urile profesionale naționale și internaționale.	Pe parcursul semestrului
3.	Evaluarea percepției (cunoștințele de bază) în examinarea clinică și paraclinică a pacienților. Fiecare student va efectua completarea fișei medicale a pacientului, sistematizarea etapelor examenului clinic și de colectare a anamnezei. Stabilirea indicațiilor pentru investigațiile paraclinice cu argumentarea necesității acestora.			
3.1	Înregistrarea datelor și anamneza pacientului	<ul style="list-style-type: none">• Lucrul cu fișa medicală și sistematizarea etapelor de colectare a anamnezei și examenului clinic.	Evaluarea corectitudinii și succesivității analizei efectuate.	Pe parcursul semestrului
3.2	Aprecierea indicațiilor către examenul radiografic.	<ul style="list-style-type: none">• Studentul trebuie să studieze particularitățile examenului radiografic și să argumenteze necesitatea indicării fiecărui tip de examen radiografic.	Evaluarea corectitudinii informației descrise de student.	Pe parcursul semestrului
3.3	Pregătirea proiectului.	<ul style="list-style-type: none">• Studenții vor pregăti informații cu privire la tema selectată din planul tematic cu redarea schematică și grafică în Power Point.	Evaluarea calității materialului selectat, designului proiectului și capacității de redare a informației.	Pe parcursul semestrului
4.	Lucrul cu caietul de lecții practice:	<ul style="list-style-type: none">• Până la rezolvarea sarcinilor din caiet de a analiza informația și imaginile de la tema respectivă din prelegere și manual. Rezolvarea sarcinilor consecutiv. Formularea concluziilor la finele fiecărei lecții. Verificarea finalităților lecției respective și aprecierea realizării lor. Selectarea informații suplimentare, folosind adrese	Volumul de muncă, rezolvarea problemelor de situație, abilitatea formulării concluziilor	Pe parcursul semestrului

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 12/15	

		electronice și bibliografia suplimentară.		
5.	Lucrul cu materiale on-line	Lucrul cu materiale on-line	Evaluarea calității materialului selectat, și capacității de redare a informației.	Pe parcursul semestrului

X. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

• Metode de predare și învățare utilizate

La predarea disciplinei Sedarea și anestezia în stomatologie sunt folosite diferite metode și procedee de **predare**, orientate spre însușirea eficiență și atingerea obiectivelor procesului didactic. Pentru disciplină sunt prevăzute ore de curs, seminare, lucrări practice și lucrul individual. Cursurile sunt susținute în semestrul IV de către titularul de curs. În cadrul lucrărilor practice sunt utilizate următoarele forme de instruire: activitate frontală, individuală, sesiuni de brainstorming, discuții în grup, situații de simulare a cazurilor din farmaciile comunitare, studiu de caz. Drept suport didactic sunt utilizate manualele de specialitate disponibile în biblioteca universitară, recomandările metodice ale colaboratorilor catedrei, tabele, scheme, surse informaționale în format electronic, site-uri profesionale naționale și internaționale, etc. Studenții primesc însărcinări individuale care sunt prezentate pentru discuții în grup, în baza cărora ulterior sunt evaluate calitatea lucrului individual și deprinderile practice. Pentru însușirea materialului didactic și deprinderilor de lucru în grup (team building), pe parcursul semestrului studenții efectuează o mini-cercetare în domeniu, rezultatele căror sunt prezentate în cadrul seminarelor și lecțiilor practice, organizată în ultima lună din semestru.

Drept metode de **învățare** sunt recomandate: *însușirea materialului* teoretic după prelegere și manual; *observația* – identificarea elementelor caracteristice comunicării medic-pacient; *analiză* – la utilizarea metodelor de examinare clinică și paraclinică a pacienților, precum și metodelor și etapelor de anestezie; *comparația* – compararea prin analiză a metodelor de anestezie locală și generală conform avantajelor și dezavantajelor acestora; *elaborarea algoritmului* – selectarea elementelor obligatorii și elaborarea algoritmului de consultare a pacientului; *modelarea* – identificarea și selectarea elementelor necesare pentru modelarea situațiilor la consultarea pacienților, formularea concluziilor, argumentarea și luarea deciziei finale.

• Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)

Activitate frontală, individuală, sesiuni de brainstorming, discuții în grup, analiza cazurilor clinice, lucru în grup (team building), simularea examenului clinic, mini-cercetări, analiză comparativă.

• Metode de evaluare (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)

Curentă: Verificări curente pe parcursul seminarelor și lucrărilor practice, 3 totalizări în scris și/sau sub formă de test-control. Pentru lucrul individual îndeplinit pe parcursul semestrului studentul este evaluat, nota fiind inclusă în totalizări. La finele semestrului, în baza notelor de la totalizările susținute se calculează nota medie anuală

Finală: Cursul finalizează cu examen. **Nota finală** se va alcătui din nota medie de la trei totalizări, care se desfășoară la finele fiecărui compartiment (cota parte 0.5), proba test final (cota parte 0.2) și proba răspuns oral (cota parte 0,3).

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 13/15	

Notele obținute la etapele de evaluare vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-9,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, răspuns oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Notă: *Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.*

XI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Materialele cursurilor
2. Chele Nicolae, Motelica Gabriela, Doriană Agop-Forna. Anestezia în stomatologie și chirurgia oro-maxilo-facială. Tipografia Sirius, Chișinău, 2022
3. Bucur A, Navarro-Vila C, Acero J, Lowry J. Compendiu de chirurgie Oro-Maxilo-Facială, Ed. QMed Publishing, București, 2009.
4. Тимофеев А. А. Челюстно-лицевой хирургия. Киев: Медицина, 2015.
5. Peterson Larry. Principles of Oral and Maxillofacial Surgery. Second Edition, BC Decker Inc, 2004.

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 14/15	

B. Suplimentară

1. Burlibașa C. Chirurgie orală și maxilo-facială. București: Editura Medicală, 1997.
2. Voroneanu M., Vicol C., Gogălniceanu D., Barna M. Chirurgie orală și maxilo-facială. Vol.1. Iași: Editura Cariatide, 1994.
3. Бернадский Ю. И. Основы челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии, 3-е изд. Перераб. и доп. Москва: Медицинская литература, 2007.
4. Кулакова А. А., Робустова Т. Г., Неробеева А. И. Хирургическая стоматология и челюстно-лицевой хирургия. Москва: Гэотар Медия, 2010.
5. Hupp James R., Ellis III Edward, Tucker Myron R. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery. Fifth Edition. Mosby Elsevier, 2008.
6. Moore U. J. Principles of Oral and Maxillofacial Surgery. Sixth Edition, Wiley-Blackwell, 2011.
7. Perrott DH, Yuen JP, Andresen RV, Dodson TB. Office-based ambulatory anesthesia: Outcomes of clinical practice of oral and maxillo-facial surgery. *J Oral Maxillofac Surg* 2003; 61(9): 983-995.
8. Wolf DL, Desjardins PJ, Black PM, Francom SR, Mohanlal RW, Fleishaker JC. Anticipatory anxiety in moderately to highly-anxious oral surgery patients as a screening model for anxiolytics. *J Clin Psychopharm* 2003; 23(1): 51-57.
9. Yusa H, Onizawa K, Hari M, Takeda S, Takeda H, Fukushima S, Yoshida H. Anxiety measurement in university students undergoing third molar extraction. *Oral Surg Oral Med Oral Pathol Oral Radiol Endocl* 2004; 98(1): 23-27.
6. Desjardins PJ. Patient pain and anxiety: the medical and psychological challenges facing oral and maxillofacial surgery. *J oral Maxillofac Surg* 2000; 58(10 Suppl 2): 1-3.
7. Korttila K. How to asses recovery from outpatients anesthesia. *ASA Refresher Courses in Anesthesiology* 2008; 16:138-140.
8. Strauss RA, Silloway KA, Perkins D. Comparison of morbidity of outpatient general anesthesia administered by the intravenous or inhalation route. *J Oral Maxillofac. Surg* 1998; 56(9): 1035-1038.
9. Coyle TT, Helfrick JF, Gonzalez ML, Andresen RV, Perrott DH. Office-based ambulatory anesthesia: Factors that influence patient satisfaction or dissatisfaction with deep sedation/general anesthesia. *J Oral Maxillofac. Surg* 2005; 63(2): 163-172.
10. Dionne RA, Yagiela JA, Moore PA, Gonty A, Zuniga J, Beirne OR. Comparing efficacy and safety of four intravenous sedation regimens in dental outpatient. *J Am Dent Assoc* 2001; 132(6): 740-751.
11. Flick WG, Katsnelson A, Alstrom H. Illinois dental anesthesia and sedation survey for 2006. *Anesth Program* 2007; 54(2): 52-58.
12. Craig DC, Boyle CA, Fleming GJ, Palmer P. A sedation tehniqe for implant and periodontal surgery. *J Clin Periodontal* 2000; 27(12): 955-959.
13. Malviya S, Voepel-Lewis T, Eldevik OP, Rockwell DT, Wong JH, Tait AR. Sedation and general anesthesia in children undergoing MRI and CT: adverse events and outcomes. *Br J Anaesth* 2000; 84(6): 743-748.
14. Awald IT, Chung F. Factors affecting recovery and discharge following ambulatory surgery. *Can J Anaesth* 2006; 53: 858-872.
10. Fraser GL, Riker RR. Monitoring sedation, agitation, analgesia and delirium in critically ill adult patients. *Critical Care Clinics* 2001; 4: 162-164.
11. Hill CM, Morris PJ. *General anaesthesia and sedation in dentistry*. 2-nd ed. London, Wright,

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 15/15	

- 1991.
12. Hargrave SA. Anesthesia for dental and facio-maxillary surgery. In Healy TE, Coehn PJ. eds. *A practice of Anesthesia*. 6-th ed. London, Edward Arnold 1995; p. 1205-1222.
 13. Hall RI, Sandham D, Cardinal P, Tweeddale M, Moher D, Wang X, Anis AH; Study Investigators. Propofol vs midazolam for ICU sedation: a Canadian multicenter randomized trial. *Chest*. 2001; 119(4): 1151-1159.
 14. Bell GW, Kelly PJ. A study of anxiety and midazolam induced anesthesia in patient having lower third molar teeth extracted. *Br J Oral Maxillofac Surg* 2000; 38(6): 596-602.
 15. Hasen KV, Samartzis D, Casas LA, Mustoe TA. An outcome study comparing intravenous sedation with midazolam/fentanyl (conscious sedation) versus propofol infusion (deep sedation) for anesthetic surgery. *Plast Reconstr Surg* 2003; 112(6): 1683-1689.
 16. Parworth LP, Frost DE, Zuniga JR, Bennett T. Propofol and Fentanyl compared with midazolam and fentanyl during third molar surgery. *J Oral Maxillofac Surg* 1998; 56(4): 447-453.
 17. Cheng C, Roemer-Becuwe C, Pereira J. When midazolam fails. *J Pain Symptom Manage* 2002; 23(3): 256-265.